

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. gegužės 29 d. Nr. FA-P-50-19-51
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės
2008-06-06 pavedimą Nr. P-50-19

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Eglė Merkininkienė (grupės vadovė)
Joalita Katinienė
Kristina Česaitienė
Vita Kondratavičiūtė
Samanta Černiavskaja

Auditas pradėtas 2008-06-09
Auditas baigtas 2009-05-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	3
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms	5
1.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo ir išlaidų apskaitos	5
1.2. Dėl turto apskaitos	11
1.3. Dėl pajamų, kompensuotų nuompinigių ir piniginių lėšų apskaitos	12
1.4. Dėl apskaitos tvarkymo pavaldžiose įstaigose	14
2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas	17
3. Kiti pastebėjimai	20
4. Rekomendacijos	23
Priedai	26

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės 2008 m. birželio 6 d. pavedimu Nr. P-50-19. Auditą atliko vyresnioji valstybinė auditorė Eglė Merkininkienė (grupės vadovė), vyriausioji valstybinė auditorė Joalita Katinienė, vyresnioji valstybinė auditorė Kristina Česaitienė, valstybinė auditorė Vita Kondratavičiūtė ir pakaitinė valstybinė auditorė Samanta Černiavskaja.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas švietimo, mokslo ir studijų sričių valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šių sričių valstybės politiką. Adresas: A. Volano g. 2/7, Vilnius, identifikavimo kodas – 188603091. Švietimo ir mokslo ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Audituojamu laikotarpiu iki 2008 m. birželio 3 d. Švietimo ir mokslo ministerijai vadovavo ministrė Roma Žakaitienė, nuo 2008 m. birželio 4 d. – ministras Algirdas Monkevičius, nuo 2008 m. gruodžio 10 d. – ministras Gintaras Steponavičius, vyriausiąja finansininke dirbo Kristina Želudevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai.

Audito tikslas – įvertinti 2008 m. finansinių ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamos Švietimo ir mokslo ministerijos 2008 metų finansinės ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8),

Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Audituojamu laikotarpiu ministerija ir jai pavaldžios 103 įstaigos vykdė 8 programas, kurioms vykdyti patvirtinta 1 543 668,9 tūkst. Lt, gauta 1 100 241,4 tūkst. Lt, panaudota 1 100 223,0 tūkst. Lt. Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanso aktyvo (pasyvo) sąskaitų likučių suma – 1 192 498,2 tūkst. Lt.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis (maksimaliai priimtina klaidų suma) yra 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, nurodytų suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) – 5 501 tūkst., ir 0,5 proc. sąskaitų likučių sumos, nurodytos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) – 5 962 tūkst. Lt. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atliktas veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys (darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos, ilgalaikis turtas, pajamos ir kompensuoti nuompinigiai).

Vertinant vidaus kontrolę buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis.

Didelės apimties savarankiškos audito procedūros atliktos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų, ilgalaikio turto, pajamų ir kompensuotų nuompinigių srityse. Kitose srityse atliktos mažos apimties savarankiškos ir analitinės procedūros.

Valstybės kontrolės 2008 m. valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – ES finansinė parama ir jos įsisavinimas, kurioje buvo atliktos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai, turėję įtakos finansinėms ataskaitoms

1.1. Dėl biudžeto asignavimų naudojimo ir išlaidų apskaitos

Švietimo ir mokslo ministerija skyrė lėšas (iš viso 2 048 tūkst. Lt) nevalstybinėms tradicinės religinės bendruomenės ir bendrijos mokykloms (viešosioms įstaigoms), nesudariusi lėšų naudojimo sutarčių, taigi nesivadovavo Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹ 79-1 punktu, kad biudžeto asignavimų valdytojas, skirdamas biudžeto lėšų subjektui, kuris nėra biudžetinė įstaiga, pasirašo su juo lėšų naudojimo sutartį.

Nesudariusi lėšų naudojimo sutarčių, ministerija nepareikalavo tinkamo atsikaitymo už biudžeto lėšų panaudojimą, todėl religinių bendruomenių mokyklos, atsiskaitydamos už panaudotas valstybės biudžeto lėšas (2 048 tūkst. Lt), nepateikė pavedimo įvykdymo ataskaitų ir kitų išlaidas pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų.

Dalis įstaigų, atsiskaitydamos už panaudotas valstybės biudžeto lėšas, gautas pavedimams vykdyti, pateikė Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitas (formas Nr. 2), nurodydamos patirtas kasines ir faktines išlaidas, ir pavedimo įvykdymo ataskaitas, nepagrįsdamos 5 939,3 tūkst. Lt ataskaitose pateiktų išlaidų apskaitos dokumentais.

-
- Švietimo mainų paramos fondas nepagrindė 4 451,5 tūkst. Lt, panaudotų ES mokymosi visą gyvenimą, *Erasmus Mundus*, *Tempus*, *Nord Plus* ir kitų projektų administravimui, išmokų pagal tarptautines sutartis ir susitarimus administravimui bei kitų programų ir projektų įgyvendinimui. Ataskaitose nurodė, kad lėšos panaudotos „finansavimui pagal sutartis“, „veiklos išlaidų finansavimui“, „kitoms paslaugoms“ ir pan., pateikiant sutarčių numerius, o ne išlaidas pagrindžiančius buhalterinės apskaitos dokumentus.
 - Savivaldybių administracijos nepagrindė 349,8 tūkst. Lt lėšų, panaudotų mokytojo padėjėjo, specialiojo pedagogo, psichologo, ikimokyklinio ugdymo auklėtojo etatų steigimui ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokyklose. Ataskaitose nurodė pervestų lėšų mokykloms mokėjimo pavedimų numerius, o ne išlaidas pagrindžiančius buhalterinės apskaitos dokumentus, arba nenurodė jokių išlaidas pagrindžiančių dokumentų, nepateikė informacijos, kokiose ugdymo įstaigose įsteigti specialiujų pedagogų ar psichologų etatai ir pan.
 - Vilkaviškio vyskupijos Krikščioniškosios kultūros centras nepagrindė 1 138 tūkst. Lt lėšų, skirtų Krikščioniškųjų ir žmogaus mokslo ir kultūros vertybių ugdymo bei puoselėjimo programos rėmimui, panaudojimo, nes nepateikė išlaidas pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų.
-

¹ Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543, 2008-07-09 nutarimo Nr. 720 redakcija).

Ministerijai pavaldžios įstaigos, skyrusios lėšas pavedimams vykdyti, nepareikalavo, kad pavedimų gavėjai tinkamai atsiskaitytų už panaudotas lėšas ir pagrįstų patirtas išlaidas. Įvertinus pateiktus duomenis nustatyta, kad 12,1 tūkst. Lt išlaidų nepagrįsta apskaitos dokumentais.

- Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centrui pavedimų gavėjai (savivaldybių administracijos) nepateikė 1,1 tūkst. Lt išlaidas pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų;
- Vilniaus vidurinei mokyklai „Lietuvių namai“ pavedimų gavėjas nepateikė 11 tūkst. Lt išlaidas pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų.

Audito metu įvertinę atsiskaitymų už Aukštųjų mokyklų studentų bendrabučių atnaujinimo programos ir Mokslo ir studijų sistemos tobulinimo programos (Privatizavimo fondo) lėšų panaudojimą bendrabučiams atnaujinti pagrįstumą, nustatėme, kad pavedimų gavėjai nurodė tas pačias sąskaitas faktūras, vykdydami abi programas. Kai kurios įstaigos, atsiskaitydamos už Privatizavimo fondo lėšų panaudojimą, pavedimų įvykdymo ataskaitose nurodė nekonkrečius duomenis, t.y. nurodė tik bendrą visų pagrindžiančių dokumentų, o ne kiekvienos sąskaitos faktūros sumą arba nenurodė sąskaitų faktūrų, o tik mokėjimo dokumentus. Ministerija, priimdama atsiskaitymą už šių lėšų panaudojimą, tinkamai nevertino pateikiamos informacijos ir jos neanalizavo, pripažindama faktines išlaidas, pagrįstas abejotiniais apskaitos dokumentais.

Negalėjome patikrinti visų atsiskaitymų, todėl negalėjome nustatyti, kiek faktinių išlaidų buvo pripažinta pateikus tokius dokumentus.

Nustatyti dalykai rodo, kad Ministerija ir pavaldžios įstaigos neužtikrino Buhalterinės apskaitos įstatymo² 12 straipsnio 1 ir 2 d. nuostatų, kad visi ūkiniai įvykiai ir operacijos turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, vykdymo, ir Valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 68 punkto vykdymo, kad įvykdžiusi pavedimą įstaiga nusiunčia ataskaitą lėšas pervedusiam asmeniui.

Ministerija nesivadovavo teisės aktais, nes skyrė 2 048 tūkst. Lt religinės bendruomenės ir bendrijos mokykloms, nesudariusi lėšų naudojimo sutarčių.

Ministerija ir pavaldžios įstaigos, skirdamos lėšas pavedimams vykdyti, nekontroliavo, kad pavedimų gavėjai tinkamai atsiskaitytų už panaudotas biudžeto lėšas.

Negalime patvirtinti, kad iš 2008 m. ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų 1 150 810,7 tūkst. Lt faktinių išlaidų tikrai patirta 7 999,4 tūkst. Lt išlaidų vykdant pavedimus, nes nebuvo pateikti išlaidas patvirtinantys dokumentai.

² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (žr. 1 priedo 3 lentelės 6 eilutė) kasinių ir faktinių išlaidų apskaitą tvarkė nesivadovaudamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis³ (toliau – Taisyklės). Dėl to negalėjome patvirtinti šių mokyklų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitose nurodytų 2948,1 tūkst. Lt kasinių ir 9 362,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

- Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinės mokyklos 2 948,1 tūkst. Lt kasinių ir 3008,1 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes nebuvo vedami kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registrai (nesivadovauta Taisyklių 125 ir 269 p.);
- Lietuvos Br. Oškinio vaikų aviacijos mokyklos 230,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes nebuvo vedamas soc. draudimo įmokų ir prekių ir paslaugų naudojimo straipsnių faktinių išlaidų apskaitos registras (nesivadovauta Taisyklių 269 p.);
- Kauno statybininkų mokyklos 5 049,4 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes šių išlaidų apskaita nebuvo tvarkoma pagal vykdomas programas (nesivadovauta Taisyklių 269 p.), be to, daugelio išlaidų straipsnių duomenys nesutapo įstaigos faktinių išlaidų apskaitos registre ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2);
- Pajūrio žemės ūkio mokyklos 1 074,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų, nes Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos (forma Nr. 2) ir faktinių išlaidų apskaitos registro duomenys nesutapo su įstaigos apskaitos registruose nurodytu priskaičiuotu darbo užmokesčiu; sunaudoti maisto produktai (kitos prekės) nurašyti neapskaičius faktinių išlaidų.

Dėl neteisingai vykdomos išlaidų apskaitos pavaldžiose įstaigose negalime patvirtinti suvestinėje ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų 2 948,1 tūkst. Lt kasinių ir 9 362,2 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

Ministerija nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo⁴ 5 str. 1 d. 1 p. ir Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija⁵, nes biudžeto asignavimus neteisingai suplanavo, panaudojo ne pagal nustatytą paskirtį, o išlaidas apskaitė pagal netinkamus ekonominės klasifikacijos straipsnius.

- Biudžeto asignavimus, skirtus darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (5 974,7 tūkst. Lt), panaudojo ne įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti, o pervėdė juos Žemės ūkio rūmams, pramonės, prekybos ir amatų rūmams – sumokėti už kvalifikacijos egzaminų komisijų narių darbą (7.2 programos 2.4.2 priemonė); taip pat Švietimo mainų paramos fondui, Europos socialinio fondo agentūrai, Vilkaviškio vyskupijos Krikščioniškosios kultūros centrui, VšĮ amatų mokyklai „Sodžiaus meistrai“ – sumokėti už jų darbuotojų darbą. Patirtas išlaidas neteisingai apskaitė darbo užmokesčio (4 567,3 tūkst. Lt) ir socialinio draudimo įmokų (1 407,4 tūkst. Lt) ekonominės klasifikacijos straipsniuose. Pagal sudarytas sutartis su paramos fondais ir kitomis įstaigomis, šios išlaidos turėtų būti nurodomos 2.2.1.1.1.17, 2.2.1.1.1.30 arba 2.2.1.1.1.31 išlaidų

³ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70, 2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija).

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946.

⁵ Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (patvirtinta finansų ministro 2005-09-29 įsakymu Nr. 1K-280)

straipsniuose.

- Dalį biudžeto asignavimų (148 tūkst. Lt), skirtų pervesti nepavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti, panaudojo paslaugų pirkimo išlaidoms dengti pagal sudarytas paslaugų sutartis su Lietuvos suaugusiųjų mokymo centrų vadovų asociacija ir asociacijomis „Gelbėkit vaikus“ ir „Naujos jungtys“. Patirtas išlaidas neteisingai apskaitė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) straipsnyje.
- Asignavimus, skirtus biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams, vykdančioms viešojo administravimo funkcijas, pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 straipsnis) panaudojo viešųjų įstaigų, uždarytų akcinių bendrovių, asociacijų mokslo ir technologijų populiarinimo veiklų projektų (atrinktų komisijos) įgyvendinimui (10.5 programos 1.1.24 priemonė), mokslo ir studijų institucijų bei jų jaunimo organizacijų sporto, moksliniams, meniniams ir visuomeniniams (komisijos atrinktiems) renginiams finansuoti (10.5 programos 1.1.16 priemonė), tarptautinių duomenų bazių prenumeratos išlaidoms padengti (10.5 programos 1.1.14 priemonė). Patirtas išlaidas neteisingai apskaitė pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) straipsnyje.
- Dalį biudžeto asignavimų, skirtų komandiruotėms, panaudojo kitoms paslaugoms – t.y. ne Ministerijos darbuotojų komandiruotės (nakvynės, draudimo, kelionės) išlaidoms dengti. Patirtas išlaidas neteisingai apskaitė komandiruočių (2.2.1.1.1.11) straipsnyje.

Ministerija biudžeto asignavimus naudojo ne pagal nustatytą paskirtį, nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis. Dėl neteisingos patirtų išlaidų apskaitos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos nurodytos neteisingai: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (2.1 straipsnis) 5 974,7 tūkst. Lt didesnės, o kitų straipsnių – ta pačia suma mažesnės, asignavimų valdytojo lėšų, pervedamų nepavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti (2.2.1.1.1.31 straipsnis) – 148 tūkst. Lt didesnės, komandiruočių (2.2.1.1.1.11 straipsnis) – 3,9 tūkst. Lt didesnės, kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 straipsnis) – 151,9 tūkst. Lt mažesnės.

Dėl neteisingos patirtų išlaidų, vykdančiam 10.05 programą, apskaitos negalime patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų kasinių ir faktinių kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 straipsnis) ir pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31 straipsnis) išlaidų 3 422,3 tūkst. Lt teisingumo.

Ministerija paskirstė biudžeto asignavimus pavaldžioms įstaigoms, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija (1 priedo 3 lentelė, 2 eilutė).

- Švietimo plėtotės centrui 8.2 programai „Švietimo kokybės vadybos programa“ vykdyti skyrė 79 tūkst. Lt sumokėti ekspertams pagal autorines sutartis ne apmokėjimo samdomiems ekspertams (2.2.1.1.1.17), o kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) išlaidų straipsnyje.
- Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centrui, vykdančiam 7.2 programą „Specialistų rengimas“, skyrė 75 tūkst. Lt Neformaliojo suaugusiųjų švietimo 2008 m. projektų konkursą laimėjusiems projektams įgyvendinti (paslaugų pirkimui) ne kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30), o pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnyje.

- Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centrui, vykdyti 11.301 programą „Valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimas“, skyrė 249 tūkst. Lt – įgyvendinti Šalies psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos projektų konkursą laimėjusius projektus (pirkti paslaugas) ne kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30), o pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnyje.

Ministerijai pavaldus Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras sudarė sutartį, patvirtino išlaidų sąmatą ir kitai pavaldžiai įstaigai (Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinei mokyklai) pagal Ministerijos neteisingai nurodytą pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) išlaidų straipsnį skyrė 10 tūkst. Lt vykdyti 11.301 programą.

Ministerijai pavaldus Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras sudarė sutartį, patvirtino išlaidų sąmatą ir 24,1 tūkst. Lt skyrė 11.301 programos vykdymui kitai Ministerijai pavaldžiai įstaigai – Lietuvos jaunųjų gamtininkų centrui, kuris buvo atrinktas tiekėjų apklausos būdu.

Toks lėšų skyrimas prieštarauja Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 ir 3 d., kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms įstaigoms programoms vykdyti ir tvirtinti pavaldžių įstaigų programų sąmatas.

Pažymėtina, kad Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras vykdo nuostatuose numatytą funkciją organizuoti šalies ir tarptautinius renginius vaikams ir jaunimui, todėl Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras be reikalo taikė viešojo pirkimo procedūras Lietuvos jaunųjų gamtininkų centrui atrinkti, nes Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 81 punktą nustato, kad asignavimų valdytojai, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus asignavimų valdytojo ar jam pavaldžių įstaigų funkcijoms.

Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos bei Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centrui viršijo savo įgaliojimus, tvirtindami sąmatas ir skirdami lėšas kitoms ministerijai pavaldžioms įstaigoms. Be to, Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras be reikalo taikė viešojo pirkimo procedūras kitai pavaldžiai įstaigai atrinkti.

Dėl neteisingos ekspertų apmokėjimo ir paslaugų pirkimo išlaidų apskaitos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31 straipsnis) kasinės ir faktinės išlaidos didesnės 324 tūkst. Lt, apmokėjimo samdomiems ekspertams (2.2.1.1.1.17 straipsnis) išlaidos mažesnės 79 tūkst. Lt, kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 straipsnis) – mažesnės 245 tūkst. Lt (iš jų 79 tūkst. Lt didesnės ir 324 tūkst. Lt mažesnės).

Ministerijai pavaldžios įstaigos (žr. 1 priedo 3 lentelės 3–7 eilutes) nesivadovavo Biudžetinių įstaigų įstatymo⁶ 8 str. 5 d. ir Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, nes asignavimus naudojo ne pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą, o išlaidas neteisingai apskaitė pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius:

- dalį valstybės biudžeto asignavimų, skirtų darbo užmokesčiui (65,2 tūkst. Lt), panaudojo egzaminų komisijų narių (ne įstaigos darbuotojų) darbo apmokėjimo išlaidoms ir autoriniam atlyginimui mokėti, socialinės paramos išlaidoms dengti (1 priedo 3 lentelės 3 eilutė).
- valstybės biudžeto asignavimus, skirtus kitoms paslaugoms, neteisingai naudojo transporto išlaikymo, spaudinių, kitų prekių, ilgalaikio turto einamojo remonto, kvalifikacijos kėlimo, apmokėjimo samdomiems ekspertams, ilgalaikio turto įsigijimo išlaidoms dengti (1 priedo 3 lentelės 4, 5 ir 6 eilutės).
- dalį biudžeto asignavimų, skirtų ilgalaikio turto einamajam remontui ir kitoms prekėms, panaudojo ilgalaikio turto įsigijimo išlaidoms dengti (1 priedo 3 lentelės 4 ir 6 eilutės).
- biudžeto asignavimus, skirtus komandiruotėms, neteisingai panaudojo elektros energijos ir kitų paslaugų – t.y. ne įstaigos darbuotojų (egzaminų vertintojų) apgyvendinimo išlaidoms dengti (1 priedo 3 lentelės 7 eilutė).

Šiais atvejais patirtas išlaidas pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius pavaldžios įstaigos apskaitė neteisingai.

- ekspertinio vertinimo išlaidas, pervestas kitiems subjektams už brandos egzaminų vertinimą, neteisingai apskaitė kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30) ir pavedimų lėšų (2.2.1.1.1.31) straipsniuose (1 priedo 3 lentelės 7 eilutė).

Kiti neteisingo išlaidų naudojimo atvejai detaliau nurodyti 1 priedo 3 lentelėje (5 ir 6 eilutės).

Pavaldžios įstaigos gautus asignavimus naudojo ir patirtas išlaidas apskaitė nesivadovaudamos Lietuvos Respublikos teisės aktais, todėl Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) darbo užmokesčio kasinės ir faktinės išlaidos 65,2 tūkst. Lt didesnės, kitų paslaugų – 9,4 tūkst. Lt didesnės, ilgalaikio turto einamojo remonto – 35,4 tūkst. Lt didesnės, o kitų straipsnių – šiomis sumomis mažesnės, komandiruočių išlaidų – 161,4 tūkst. Lt didesnės, asignavimų valdytojo pervedamų lėšų nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms pavedimams vykdyti – 1 715,8 tūkst. Lt didesnės. Taip pat dėl neteisingos prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų apskaitos negalime patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodytų atitinkamų išlaidų straipsnių (2.2.1.1.1.4, 2.2.1.1.1.5, 2.2.1.1.1.6, 2.2.1.1.1.8, 2.2.1.1.1.10, 2.2.1.1.1.11, 2.2.1.1.1.15, 2.2.1.1.1.17, 2.2.1.1.1.30) 2 136,5 tūkst. Lt kasinių ir 2 081,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų teisingumo.

⁶ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2536 redakcija).

1.2. Dėl turto apskaitos

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla, Šiaulių kolegija, Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras) įvairius suvenyrus, knygas, leidinius (iš viso 654,2 tūkst. Lt), kuriuos naudoja pardavimui arba neatlygintinam perdavimui mokykloms ir kitiems ūkio subjektams, dovanojimui konferencijose ir kituose renginiuose, neteisingai apskaitė trumpalaikio turto sąskaitoje. Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, atsargoms priskiriamos prekės, įsigijamos parduoti, panaudoti gamyboje arba kitaip vėliau panaudoti.

Pažymėtina, kad Ministerija 2009 m. atsargų apskaitą sutvarkė pagal apskaitos principus ir taisykles.

Pavaldžiose įstaigose (Vilniaus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegijoje, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centre, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje, Jonavos politechnikos mokykloje) trumpalaikio turto sąskaitoje, nesivadovaujant Taisyklių 97 ir 24 punktais, neteisingai apskaitytas didesnės vertės negu Vyriausybės nustatyta vertė turtas, atsarginės dalys arba ilgalaikio turto priklausiniai (iš viso už 131 tūkst. Lt).

Jonavos politechnikos mokykla atsargų sąskaitoje (06) neteisingai apskaitė negautas atsargas (6,5 tūkst. Lt), nesilaikydama Taisyklių 51 punkto, kad atsargos pajamuojamos jų gavimo dieną.

Kauno statybininkų ir Jonavos politechnikos mokyklos ilgalaikio ir trumpalaikio turto sąskaitose neteisingai apskaitė pagal panaudos sutartis naudojamą turtą (50,9 tūkst. Lt), nevykdydamos Taisyklų 34, 313, 317 punktų.

Klaipėdos verslo ir technologijų, Šiaulių, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos neteisingai skaičiavo nusidėvėjimą mokomajai įrangai (iš viso 17,7 tūkst. Lt), nesilaikydamos Taisyklių 39.1 punkto.

Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija renovuoto pastato vertę padidino mažesne suma, negu nurodyta atliktų darbų aktuose (4,8 tūkst. Lt), techninės projekto dokumentacijos ir tyrimų įrangos montavimo išlaidų (40,1 tūkst. Lt) neįtraukė į turto įsigijimo (statybos) savikainą (Taisyklių 22 p.).

Dėl neteisingai tvarkomos turto apskaitos ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse trumpalaikio turto (aktyvo 070 sąskaita) likutis nurodytas 787,8 tūkst. Lt didesnis, trumpalaikio turto fondo (pasyvo 260 sąskaita) likutis – 787,8 tūkst. Lt didesnis, ilgalaikio turto (aktyvo 01 sąskaita) likutis – 122,3 tūkst. Lt mažesnis (iš jų 170,6 tūkst. Lt mažesnis ir 48,3 tūkst. Lt didesnis), ilgalaikio turto fondo (pasyvo 250 sąskaita) likutis – 75,9 tūkst. Lt mažesnis, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) (pasyvo 02 sąskaita) – 17,7 tūkst. Lt

didesnis, atsargų (aktyvo 06 sąskaita) – 653,0 tūkst. Lt mažesnis (iš jų 659,5 tūkst. Lt mažesnis ir 6,5 tūkst. Lt didesnis), finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 6,5 tūkst. Lt didesnis.

Teisingai apskaičius ilgalaikį turą, balanse atitinkamai turėtų būti didesni ilgalaikio turto fondo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo likučiai (bendra suma 160,7 tūkst. Lt).

Teisingai apskaičius atsargas (leidinius, knygas ir kt.), balanse atitinkamų finansavimo sąskaitų likučiai pasyve turėtų būti didesni (iš viso 659,5 tūkst. Lt).

Dėl neteisingai apskaitytų ilgalaikio, trumpalaikio turto ir atsargų Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) pateikta neteisinga ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo vertė, nusidėvėjimo (amortizacijos) likutis, turto likutinė vertė metų pabaigoje, o Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 4) neteisingi atsargų ir trumpalaikio turto likučiai metų pabaigoje.

1.3. Dėl pajamų, kompensuotų nuompinigių ir piniginių lėšų apskaitos

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“, Pajūrio žemės ūkio mokykla, Žeimelio žemės ūkio mokykla, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla, Kauno statybininkų mokykla, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla, Švietimo plėtotės centras, Jonavos politechnikos mokykla) nevykdė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁷ 22 p. reikalavimų, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, įmokamos į valstybės biudžetą ir nepervedė į valstybės biudžetą 174,1 tūkst. Lt pajamų, gautų už suteiktas paslaugas, o panaudojo jas atsiskaitymams su įvairiais tiekėjais arba apskaitė kaip pavedimų lėšas, ir šia suma sumažino specialiosios programos (7.81) kasines ir faktines išlaidas.

Įstaigos nevykdė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 307 punkto nuostatos gautas pajamas apskaityti sąskaitoje 400 „Biudžetinių įstaigų pajamos“ ir neteisingai jas apskaitė 200 „Išlaidos iš biudžeto“, 061 „Maisto produktai“ arba 176 „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ sąskaitose.

Pavaldžios įstaigos (Pajūrio, Žeimelio žemės ūkio mokyklos, Klaipėdos verslo ir technologijų, Šiaulių, Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė, Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo, Jonavos politechnikos, Kauno statybininkų mokyklos, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras, Lietuvos aukštoji jūreivystės

⁷ LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543, 2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija)

mokykla) neteisingai tvarkė pajamų už teikiamas paslaugas apskaitą, nevykdydamos Taisyklių 308 punkto, nes apskaitoje neregistravo arba neteisingai registravo išipareigojimą pervesti pajamas į valstybės biudžetą (asignavimų valdytojai), neteisingai apskaitė pajamas už pagamintą produkciją, valgyklos ar kitas pajamas, neteisingai apskaitė avansu gautas pajamas, nurodė neteisingas biudžetinių įstaigų pajamų (400 sąskaita) likučių sumas, nepagrįstas išrašytais sąskaitomis faktūromis.

Pavaldžios įstaigos Varėnos technologijų ir verslo mokykla, Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) sąskaitos debete neteisingai nurodė biudžeto įsiskolinimą įstaigai.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla, Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija, Pajūrio žemės ūkio mokykla) pavedimų lėšas ir pajamas už ilgalaikio turto nuomą neteisingai priskyrė pajamoms už teikiamas paslaugas ir pervedė į biudžetą.

Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ ir Žeimelio žemės ūkio mokykla kompensuotų nuompinigių sąskaitoje neteisingai apskaitė pajamas už ilgalaikio turto nuomą, nesivadovaudamos Taisyklių 310 p.

Ministerijai pavaldžios įstaigos, nesivadovaudamos teisės aktais, į valstybės biudžetą nepervedė 174,1 tūkst. Lt gautų pajamų.

Dėl neteisingos pajamų ir išlaidų apskaitos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės ir faktinės išlaidos 174,1 tūkst. Lt mažesnės, Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) lėšų, gautų už teikiamas paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) likutis 32 tūkst. Lt mažesnis, kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – šia suma didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 252,8 tūkst. Lt didesnis (iš jų 257,5 tūkst. Lt didesnis ir 4,7 tūkst. Lt mažesnis), finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 32 tūkst. Lt didesnis, biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaita) – 49 tūkst. Lt didesnis (iš jų 52,8 tūkst. Lt didesnis, 3,8 tūkst. Lt mažesnis), kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 5,8 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 94,3 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 2,5 tūkst. Lt didesnis, taip pat negalime patvirtinti dalies biudžetinių įstaigų pajamų (pasyvo 400 sąskaitos – 187 tūkst. Lt iš 4309,1 tūkst. Lt) likučio teisingumo.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (1 priedas, 4 lentelė) neteisingai tvarkė piniginių lėšų apskaitą, nesivadovaudamos Taisyklėmis.

- Pavedimų lėšų (110) sąskaitoje neteisingai apskaitė kitas lėšas ir kompensuotus nuompinigus. Šiais atvejais nesilaikyta Taisyklių 137, 140 p.
- Kitų lėšų (112) sąskaitoje neteisingai apskaitė pavedimų lėšas ir kompensuotus nuompinigus, taip nevykdydamos Taisyklių 135, 137 p.
- Kauno statybininkų mokykla dalį pavedimų lėšų ir gautų pajamų už teikiamas paslaugas neteisingai apskaitė biudžeto lėšų sąskaitoje (100). Šiais atvejais nesilaikyta Taisyklių 135, 137 p.
- Klaipėdos verslo ir technologijų, Šiaulių kolegijos, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla ir Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla patalpų nuomininkų įmokas, kurios turi būti priskiriamos kitoms lėšoms, neteisingai apskaitė kaip lėšas, gautas už prekes ir paslaugas (111 sąskaitoje). Šiuo atveju nesilaikyta Taisyklių 141 p. ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁸ 72 p.
- Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla 110 sąskaitoje „Pavedimų lėšos“ neapskaitė 66 tūkst. Lt pavedimui vykdyti gautų lėšų (Taisyklių 135 p.).
- Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ ir Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras neapskaitė banko sąskaitose 2008 m. gruodžio 31 d. buvusių biudžeto lėšų (26,3 tūkst. Lt) ir pavedimų lėšų (5,9 tūkst. Lt), kurias 2009 m. sausio mėn. grąžino į biudžetą (Taisyklių 130 ir 135 p.).

Dėl neteisingai tvarkomos piniginių lėšų apskaitos pavaldžiose įstaigose ministerijos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse biudžetinių lėšų (aktyvo 100 sąskaita) likutis 26,3 tūkst. Lt mažesnis, pavedimų lėšų (aktyvo 110 sąskaita) – 182,6 tūkst. Lt mažesnis (iš jų 63,3 tūkst. Lt didesnis ir 245,9 tūkst. Lt mažesnis), lėšų, gautų už prekes ir paslaugas (aktyvo 111 sąskaita) – 125,4 tūkst. Lt mažesnis (iš jų 3 tūkst. Lt didesnis ir 128,4 tūkst. Lt mažesnis), kitų lėšų (aktyvo 112 sąskaita) – 236,1 tūkst. Lt didesnis (iš jų 270,0 tūkst. Lt didesnis ir 34,1 tūkst. Lt mažesnis), finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 26,3 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 55,9 tūkst. Lt didesnis, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 64 tūkst. Lt mažesnis.

1.4. Dėl apskaitos tvarkymo pavaldžiose įstaigose

Pavaldžios įstaigos atsargų, faktinių išlaidų, finansavimo ir atsiskaitymų apskaitą tvarkė nesivadovaudamos Taisyklėmis.

- Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė, Jonavos politechnikos ir Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos, Šiaulių kolegija neteisingai nurodė 178 sąskaitos „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ debeto ir kredito likučius, atlikus tarpusavio užskaitą (Taisyklių 223 p.).
- Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras, Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“, Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla ir Kauno statybininkų mokykla neteisingai nurodė 171 sąskaitos „Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas“ likučius, nes šių įstaigų

⁸ LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543, 2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija).

balansų duomenys nesutampa su Valstybinio socialinio draudimo ir Sveikatos draudimo fondų biudžetų lėšų 2008 m. IV ketvirčio finansinėse ataskaitose nurodytomis įsiskolinimo sumomis.

- Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinės mokyklos duomenys apie debetinių ir kreditinių įsiskolinimą, pavedimų lėšas, biudžetinių įstaigų pajamas ir pavedimų lėšų išlaidas nesutampa apskaitos registruose ir balanse, atsargos apskaitomos ne pagal finansavimo šaltinius (Taisyklių 78 p.), Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokyklos atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais duomenys nesutampa apskaitos registre ir balanse.
- Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos balanse 178 sąskaitos „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ kredito likutyje nurodytos skolos tiekėjams, kurių nėra, atsargos apskaitomos ne pagal finansavimo šaltinius, nustatyti neatitikimai tarp balansinių sąskaitų, susijusių su kitomis lėšomis ir kompensuotais nuompinigiais balanso aktyve ir pasyve.
- Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ nevedė atsargų apskaitos pagal finansavimo šaltinius, negalima nustatyti, iš kokių lėšų susidarė nenurašytų atsargų likutis metų pabaigoje (Taisyklių 78 p.).
- Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ ir Jonavos politechnikos mokykla pavedimų lėšų apskaitos netvarkė pagal pavedimų davėjus ir kiekvieną pavedimą (Taisyklių 215 p.), Jonavos politechnikos mokykla pavedimų lėšų faktinių išlaidų neapskaitė 214 sąskaitoje „Pavedimų lėšų išlaidos“, o šia suma neteisingai mažino 176 sąskaitos „Atsiskaitymai už pavedimų lėšas“ likutį (Taisyklių 286, 287, 288 p.).
- Pajūrio žemės ūkio mokykla specialiosios programos faktines išlaidas neteisingai apskaitė 211 sąskaitoje „Paslaugų teikimo išlaidos“ (Taisyklių 270 p.).
- Kauno statybininkų mokykla 200 sąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“ neteisingai nurodė būsimųjų laikotarpių išlaidas (Taisyklių 275 p.).
- Kauno statybininkų mokykloje nepildomas registras pagal kiekvieną debitorių ir kreditorių, Jonavos politechnikos mokykla ne su visais tiekėjais veda atsiskaitymų apskaitą (Taisyklių 224 p.).
- Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija 230 sąskaitos „Finansavimas iš biudžeto“ likutyje neteisingai nurodė debetinių įsiskolinimą iš kitų lėšų.
- Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“, Pajūrio ir Žemėlio žemės ūkio mokyklos, Klaipėdos verslo ir technologijų ir Šiaulių kolegijos, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla neteisingai nurodė 200 sąskaitos „Išlaidos iš biudžeto“ ir 230 sąskaitos „Finansavimas iš biudžeto“ likučius, nes šių įstaigų sukauptų faktinių išlaidų likučiai neatitiko kreditinio įsiskolinimo iš biudžeto lėšų likučių, o finansavimo iš biudžeto sumos neatitiko balanso aktyve nurodytų atitinkamų biudžetinių lėšų (išankstinių mokėjimų, pagamintos produkcijos, atsargų, paskirstytinų išlaidų, piniginių dokumentų) likučių.

Dėl pavaldžiose įstaigose neteisingai tvarkomos atsargų, faktinių išlaidų, finansavimo, atsiskaitymų apskaitos suvestiniame Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (aktyvo 171 sąskaita) likutis 1,5 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 3,2 tūkst. Lt mažesnis, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 55,0 tūkst. Lt mažesnis, paskirstytinų išlaidų (aktyvo 210 sąskaita) – 5,1 tūkst. Lt mažesnis, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 100,4 tūkst. Lt mažesnis (iš jų 109,2 tūkst. Lt mažesnis ir 8,8 tūkst. Lt didesnis), finansavimo iš kitų šaltinių (pasyvo 232 sąskaita) – 8,8 tūkst. Lt mažesnis, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 6,6 tūkst. Lt didesnis (iš jų 7,1 tūkst. Lt didesnis ir 0,5 tūkst. Lt

mažesnis), atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 3,2 tūkst. Lt mažesnis. Taip pat negalime patvirtinti atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (aktyvo 178 sąskaita) – 56,6 tūkst. Lt, išlaidų iš biudžeto (aktyvo 200 sąskaita) – 202,4 tūkst. Lt, pavedimų lėšų išlaidų (aktyvo 214 sąskaita) – 155,3 tūkst. Lt, finansavimo iš biudžeto (pasyvo 230 sąskaita) – 47,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (pasyvo 171 sąskaita) – 24,6 tūkst. Lt, atsiskaitymų su biudžetu (pasyvo 173 sąskaita) – 28,1 tūkst. Lt, atsiskaitymų už pavedimų lėšas (pasyvo 176 sąskaita) – 67,1 tūkst. Lt, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (pasyvo 178 sąskaita) – 598,1 tūkst. Lt, kompensuotų nuompinigių (pasyvo 410 sąskaita) – 8,4 tūkst. Lt likučių teisingumo.

Kitos pavaldžių įstaigų nereikšmingos klaidos pateiktos ministerijai 2009-05-06 raštu Nr. S-(50-1.10.1)-897 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Atkreipiame ministerijos vadovybės dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 str., biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų vadovai įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų vykdymą, paskirtų asignavimų efektyvų, programoje nustatytus tikslus atitinkantį ir rezultatyvų naudojimą, buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą, pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių⁹ 4 p., už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o pagal taisyklių 20 p. vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Ministerija, sudarydama finansines ataskaitas, neužtikrino Buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos (finansines ataskaitas sudaryti pagal sąskaitų duomenis) įgyvendinimo, nes nekontroliavo pavaldžių įstaigų finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumo ir neužtikrino, kad apskaita įstaigose būtų tvarkoma pagal apskaitos principus ir taisykles.

⁹ Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 1K-170.

2. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas

Ministerija, nesivadovaudama Labdaros ir paramos fondų įstatymo¹⁰ reikalavimais, 2004 m. įsteigė (kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija) paramos fondą Europos socialinio fondo agentūrai, o 2007 m. įsteigė Švietimo mainų paramos fondą ir finansavo jų veiklą – 2008 m. ministerija skyrė 21464,6 tūkst. Lt biudžeto asignavimų minėtų paramos fondų veiklai užtikrinti. Vadovaujantis Labdaros ir paramos fondų bei Labdaros ir paramos¹¹ įstatymais, fondo steigėjais negali būti paramos teikėjai, o parama nepripažįstama, jeigu ją teikia biudžetinės įstaigos, valstybės institucijos. *Pažymime, kad minėta problema ir rekomendacijos dėl paramos fondų finansavimo ministerijai buvo nurodyta 2007 m. valstybinio audito ataskaitoje.*

Pastebėjimas

Ministerija finansuoja paramos fondų veiklą, lėšų naudojimo sutartyse ar sąmatose konkrečiai nenurodydama, kiek lėšų skiriama paramos fondų išlaidymui (administravimo išlaidoms) ir kiek projektų vykdymui. Paramos fondų darbuotojų atlyginimų nustatymas nereglementuotas teisės aktais, šių fondų darbuotojų atlyginimas yra didesnis, nei biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų

Švietimo ir mokslo ministerija, nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 1 p., dalį valstybės biudžeto asignavimų (565,6 tūkst. Lt) panaudojo ne programoms vykdyti.

- Švietimo mainų paramos fondui skyrė 250 tūkst. Lt ne lėšų naudojimo sutartyje nurodytiems projektams ir kitoms veikloms vykdyti, o ilgalaikio materialiojo turto (patalpų) remontui;
- 150 tūkst. Lt skyrė Vilniaus universitetui ne lėšų naudojimo sutartyje numatyta LITGRID programai vykdyti, o komunalinėms išlaidoms (šildymo, elektros energijos ir pan.) padengti.
- Kauno technologijos universitetas, remdamasis Lietuvos virtualaus universiteto tarybos nutarimu, dalį valstybės biudžeto asignavimų (165,6 tūkst. Lt) ministerijos skirtų Lietuvos virtualaus universiteto programos vykdymui 2008 m. pagal patvirtintą sąmatą, nepagrįstai panaudojo įstaigos išlaidymo (elektros energijos) išlaidoms dengti.

Švietimo ir mokslo ministerija nesivadovaudama teisės aktų reikalavimais įsteigė labdaros ir paramos fondus ir finansavo jų veiklą.

Nesivadovaudama Biudžeto sandaros įstatymu, dalį biudžeto asignavimų (565,6 tūkst. Lt) ministerija panaudojo ne programoms vykdyti.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos 2008 metų pabaigoje avansu sumokėjo socialinio draudimo įmokas bei gyventojų pajamų mokestį (iš viso 86,4 tūkst. Lt) ir 2008 m. biudžeto asignavimus panaudojo ateinančių metų išlaidoms dengti.

Avansu sumokėtos lėšos

¹⁰ Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymas, 2003-12-22 Nr. IX-1940.

¹¹ Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas, 2000-07-11 Nr. VIII-1811; 2005-12-20 įstatymo Nr. X-461 redakcija.

<i>Įstaigos pavadinimas</i>	<i>Avanso iš biudžeto lėšų suma, tūkst. Lt</i>
Švietimo ir mokslo ministerija	3,4
Pajūrio žemės ūkio mokykla	17,6
Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras	1,5
Klaipėdos paslaugų ir verslo mokykla	13,7
Vilkijos žemės ūkio mokykla	50,2

Mokėjimai nepagrįsti apskaitos dokumentais, taigi nesivadovauta Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 12 str. 2 d., kad ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie negali būti pagrįsti apskaitos dokumentais, pagrindžiami su jais susijusių ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos dokumentais. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo¹² 2 str. 3 d. nurodyta, kad biudžetiniai metai – 12 mėnesių biudžeto laikotarpis, prasidedantis sausio 1 dieną ir pasibaigiantis gruodžio 31 dieną. To paties įstatymo 32 str. nurodo, kad metams pasibaigus asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių įstaigų disponuojamose sąskaitose esančios lėšos gražinamos į biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Pastebėjimas

Kitos ministerijai pavaldžios įstaigos biudžeto lėšas taip pat naudojo avansiniams mokėjimams (iš viso avansu sumokėta 307 tūkst. Lt biudžeto, tarp jų ir Specialiosios programos, lėšų). Ministerija metų pabaigoje sumokėjo avansą (200 tūkst. Lt) pagal sutartinius įsipareigojimus UAB „Aideta“ (už kompiuterius), kuri juridinių asmenų registre paskelbta bankrutuojančia. Manome, kad esant sunkiai ekonominei situacijai avansiniai mokėjimai turi būti ribojami, atsargiau vertinant įmones, kurioms pervedami avansai, kad biudžeto lėšos nebūtų panaudotos nevykdomiems sutartiniams įsipareigojimams

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, nevykdydamos Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹³ 14 str. 2 d., kurioje nurodyta, kad iš sutaupyto asignavimų išlaidoms pirmiausia turi būti dengiamas įsiskolinimas, sutaupytus darbo užmokesčiui skirtus asignavimus (776,0 tūkst. Lt) panaudojo ne kreditiniam įsiskolinimui (133,5 tūkst. Lt) padengti, bet vienkartinėms išmokoms mokėti.

Įstaigų kreditinis įsiskolinimas ir išmokėtos vienkartinės išmokos

<i>Įstaigos pavadinimas</i>	<i>Vienkartinė išmokų suma, tūkst. Lt</i>	<i>Kreditinis įsiskolinimas iš biudžeto lėšų, tūkst. Lt</i>
Švietimo ir mokslo ministerija	24,2	14,2
Pajūrio žemės ūkio mokykla	39,2	31,1
Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija	421,4	30,9
Šiaulių kolegija	212,5	28,4
Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	23,2	14,4
Švietimo plėtotos centras	55,5	14,5

Asignavimų valdytojas nevykdė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 4 d. reikalavimo kontroliuoti įsiskolinimus ir imtis visų priemonių jiems išvengti.

Biudžeto asignavimai (219,9 tūkst. Lt) panaudoti nesivadovaujant teisės aktais ir pažeidžiant finansinę drausmę, nes nepadengus įsiskolinimo kreditoriams išmokėtos

¹² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946, 2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija.

¹³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr. X-1353.

vienkartinės išmokos (133,5 tūkst. Lt), padengtos ateinančių metų išlaidos (86,4 tūkst. Lt).

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje nurodžius ateinančių metų išlaidas, kasinės išlaidos didesnės 86,4 tūkst. Lt.

Ministerijai pavaldžios įstaigos, nesilaikydamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo¹⁴ reikalavimų, nustatė ir mokėjo darbo užmokestį, priedus, vienkartinės pinigines išmokas darbuotojams.

- Žeimelio žemės ūkio mokyklos direktoriui jo paties įsakymu skirtas ir išmokėtas 5,2 tūkst. Lt priedas, nesivadovaujant minėto nutarimo 4 p., kad įstaigų ir organizacijų vadovų personalinius priedus nustato aukštesnė organizacija;
- Švietimo plėtotės centro vyr. buhalterei išmokėtas priedas 0,4 tūkst. Lt viršijo nustatytą tarnybinį atlyginimą, nesilaikant minėto nutarimo 5 p.;
- Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro buhalteriai nustatytas didesnis tarnybinio atlyginimo koeficientas nei minėtu nutarimu nustatytas maksimalus koeficientas specialistams, turintiems aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, todėl per 2008 m. išmokėtas 1,4 tūkst. Lt didesnis atlyginimas;
- Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla buhalteriai mokėjo dvi vienkartinės išmokas švenčių proga, nesilaikydama minėto nutarimo 5.4 p.;
- Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla darbuotojams priedus skyrė ilgesniam terminui nei iki kalendorinių metų pabaigos, nesilaikydama šio nutarimo 5.2 p.

Pavaldžios įstaigos darbo užmokestį nustatė nesivadovaudamos teisės aktų nuostatomis, 7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų pavaldžiose įstaigose (Žeimelio žemės ūkio mokykloje, Švietimo plėtotės centre, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centre) panaudoti nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ 2008 m. 43,9 tūkst. Lt viršydama patvirtintą sąmatą 2008 m. apskaičiavo darbo užmokestį ir socialinio draudimo įmokas. Taigi nesivadovavo Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 6 str. 1 p., kad asignavimų sumos išlaidoms, iš jų – darbo užmokesčiui, yra maksimalios ir jų ekonomija gali būti naudojama turtui įsigyti, ir Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d., kad biudžeto asignavimus įstaigos naudoja racionaliai ir taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojų patvirtintas išlaidų sąmatas. Teigiame, kad ir ankstesniais metais mokykla apskaičiavo darbo užmokestį viršydama patvirtintą sąmatą, 2007 m. pabaigoje darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų kreditinis išsiskolinimas sudarė 127,9 tūkst. Lt. Pagal Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 3 d. biudžetiniai metai – 12 mėnesių biudžeto laikotarpis,

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-05 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, 1997-04-14 nutarimo Nr. 357 redakcija, 2005-06-28 nutarimo Nr. 700 redakcija

prasidedantis sausio 1 dieną ir pasibaigiantis gruodžio 31 dieną, todėl už 2007 m. gruodžio mėn. priskaičiuotas darbo užmokestis negalėjo būti mokamas iš 2008 metų asignavimų.

Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ darbo užmokesčio asignavimus naudojo ne pagal teisės aktų reikalavimus, nes viršijo maksimalias darbo užmokesčiui skirtas išlaidas, ir pažeisdama finansinę drausmę 2008 m. asignavimus panaudojo 2007 m. darbo užmokesčio išlaidoms dengti.

Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla pagal 2000-03-15 sudarytą bendradarbiavimo sutartį šešiolikai Krašto apsaugos ministerijos Karinių jūrų pajėgų kariškių ir jų šeimoms neatlygintinai leidžia naudotis (gyventi) mokyklai patikėjimo teise priklausančiomis patalpomis – bendrabučio kambariais, nesudarius patalpų nuomos sutarčių ir nemokant nuomos mokesčio. Šie asmenys moka tik už komunalines paslaugas.

Švietimo ir mokslo ministerijai pavaldi įstaiga turtą (patalpas) suteikė naudotis tretiesiems asmenims be patalpų naudojimo sutarčių.

3. Kiti pastebėjimai

Ministerija pagal švietimo ministro 2006-03-03 įsakymu Nr. ISAK-376 patvirtintą Pašalpų lietuvių kilmės užsieniečiams, studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose, mokėjimo ir atsiskaitymo už skirtas lėšas tvarkos aprašą, kuriame numatyta, kad pašalpas lietuvių kilmės užsieniečiams skiria viešoji įstaiga Užsienio lietuvių rėmimo centras, skiria šiai viešajai įstaigai lėšas pašalpoms mokėti.

Toks lėšų skyrimas viešajai įstaigai prieštarauja Biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d., kad asignavimų valdytojai privalo paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti.

Audito metu nustatėme, kad kai kurios ministerijai pavaldžios įstaigos sudarydamos sutartis su šilumos, elektros energijos ir kitų komunalinių paslaugų tiekėjais prisiima išsipareigojimus padengti privatizuotų butų gyventojų, kitų įstaigų patirtas komunalinių paslaugų išlaidas. Minėti fiziniai ir juridiniai asmenys dažnai pavėluotai atsiskaito už suteiktas paslaugas, todėl švietimo įstaigos naudoja biudžeto asignavimus, skirtus programoms vykdyti, kitų fizinių ir juridinių asmenų patirtoms išlaidoms dengti, nesivadovaudamos Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 d. nuostatomis. Pavaldžios įstaigos atlieka tarpininko funkcijas fiziniams ir juridiniams asmenims, nors tokia veikla negali užsiimti pagal jų vykdomas funkcijas.

Pastebėjimas

Dažnai pavaldžios įstaigos pačios nepajėgios išspręsti šią problemą, nes komunalinių paslaugų teikėjai atsisako perimti paslaugų teikimą atskiriems fiziniams ar juridiniams asmenims, kol jie neturi atskirų skaitiklių.

Pavaldžios įstaigos, prisiimdamos įsipareigojimus padengti kitų juridinių ir fizinių asmenų patirtas išlaidas, neteisėtai naudoja biudžeto asignavimus, skirtus programų vykdymui.

Pavaldžios įstaigos vykdo veiklą, kuria negali užsiimti pagal jų atliekamas funkcijas.

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras su savo darbuotojais sudarė autorines sutartis ir mokėjo autorinį atlyginimą.

Pavyzdžiai

Centras pagal 2008-11-26 autorinę sutartį Nr. 361 už nacionalinio projekto „Mokinių jaunųjų tyrėjų atskleidimo ir ugdymo sistemos sukūrimas“ paraiškos parengimą bendraautoriams – centro darbuotojams – išmokėjo 6 tūkst. Lt autorinį atlyginimą; pagal 2008-09-16 autorinę sutartį Nr. 311 už metodinės priemonės „Saugus elgesys. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo auklėtojams ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams“ ir kvalifikacijos tobulinimo programos parengimą sutarties bendraautoriams – centro darbuotojams – išmokėjo 1,5 tūkst. Lt autorinį atlyginimą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“¹⁵ 5.2 p. numatyta, kad darbuotojams už papildomų darbų vykdymą mokamos priemokos (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis).

Ministerijai pavaldi įstaiga ne pasinaudojo Vyriausybės nutarime numatyta galimybe darbuotojams už papildomų darbų, neįeinančių į darbuotojų pareigas, vykdymą mokėti priemokas, o sudarė su savo darbuotojais autorines sutartis ir mokėjo autorinį atlyginimą, taip sudarydama prielaidas išvengti didesnių mokesčių valstybei ir sutaupyti programos vykdymui asignavimų negrąžinti į biudžetą.

Nacionalinis egzaminų centras, vykdydamas ES finansinės paramos projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-03-05/0107 Brandos egzaminų kokybės sistemos plėtra, patyrė 29,6 tūkst. Lt išlaidų, kurias įgyvendinanti institucija pripažino netinkamomis ir nurodė grąžinti į biudžetą.

Atkreipiame ministerijos dėmesį, kad tokių lėšų panaudojimo atveju gali pasitaikyti ir kitose ministerijai pavaldžiose įstaigose.

Yra rizika, kad nepripažintas tinkamomis išlaidas, patirtas vykdant ES finansinės paramos projektus, reikės grąžinti iš biudžeto asignavimų, skirtų programų vykdymo tikslams.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-05 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, 1997-04-14 nutarimo Nr. 357 redakcija.

Biudžeto sandaros įstatymo 7 str. 1 d. numatyta, kad asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai atsako už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą. Audito metu pastebėjome, kad neišnaudojamos visos galimybės asignavimus naudoti taupiau ir pagal nustatytą paskirtį.

Pastebėjimas dėl išlaidų informacijos sklaidai

Ministerija didelę asignavimų dalį panaudoja švietimo informacijos ir informacijos apie mokslą ir studijas sklaidai per televiziją, radiją, spaudą, siekdama informuoti visuomenę apie vykstančius renginius, priimtus sprendimus ir kt. Leidžiamas informacinis leidinys „Švietimo naujienos“, kiti leidiniai, spausdinami įvairūs lankstinukai, brošiūros, dalomoji medžiaga, organizuojamos parodos, užsakoma reklama ir pan., profesinės mokyklos, kolegijos skelbia informaciją apie save įvairiuose informaciniuose leidiniuose, pvz., įmonių kataloge „Visa Lietuva“. Pastebėtina, kad didžioji ar net didesnė dalis skleistinos informacijos yra skelbiama internete, čia taip pat galima susipažinti su daugeliu leidžiamų leidinių.

Pastebėjimas dėl išlaidų komandiruotėms

Ministerija apmoka savo darbuotojų komandiruočių išlaidas, naudodama ne tik valdymo išlaidų komandiruočių straipsnyje numatytus asignavimus. Šiam tikslui naudojamos ir centralizuotų priemonių lėšos, skirtos vykdyti kai kurių 08.01, 08.02, 10.05, 11.01 programų priemones. Kai kuriais atvejais į komandiruotes vykstama perkant kelionių organizavimo paslaugas, pavaldžių mokyklų mokytojams organizuojamos edukacinės kelionės į užsienio šalis pagal kvalifikacijos tobulinimo programas, todėl šiais atvejais komandiruočių išlaidoms naudojami kitų paslaugų, kvalifikacijos kėlimo straipsnių asignavimai. Komandiruotėms panaudojama ženkli biudžeto asignavimų dalis, o nustatyti tikslios komandiruotėms panaudotos sumos negalima, nes jos apmokamos ir iš kitų išlaidų straipsnių.

Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos (Švietimo plėtotos centras, Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras), sudarė autorines sutartis ir nustatė autorinį atlyginimą, nesant jokių autorinio atlyginimo dydžio nustatymo kriterijų.

Pavyzdžiai

Ministerija nustatė ir išmokėjo 40 tūkst. Lt autorinį atlyginimą už integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros programų projektų vertinimą ir išvadų pateikimą, 35 tūkst. Lt autorinį atlyginimą – už integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros programų projektų ir nacionalinių kompleksinių programų projektų suderinamumo vertinimą, išvadų ir siūlymų pateikimą ir kt.

Švietimo plėtotos centras už klasifikatoriaus metmenų projektą nustatė ir išmokėjo 50 tūkst. Lt autorinį atlyginimą, už vidurinio ugdymo pasirenkamąją informacinių technologijų programą – 20 tūkst. Lt autorinį atlyginimą ir kt.

Pastebėta, kad kai kuriais atvejais analogiškiems darbams atlikti nustatytas nevienodas autorinis atlyginimas, nesant kriterijų, autoriniams atlyginimams panaudota gana didelė biudžeto asignavimų dalis. Ministerija (neįskaitant pavaldžių įstaigų) 2008 m. išmokėjo 753,8 tūkst. Lt autorinio atlyginimo pagal sudarytas autorines sutartis įvairių programų priemonių vykdymui.

Dėl minėtų priežasčių ministerija ir pavaldžios įstaigos biudžeto asignavimus autoriniam atlyginimui mokėti panaudojo neracionaliai.

4. Rekomendacijos

Švietimo ir mokslo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotos raštais (1 priedo 1 ir 2 lentelės). Dauguma klaidų atsirado dėl to, kad apskaita pavaldžiose įstaigose buvo tvarkoma nesivadovaujant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, patirtos išlaidos apskaitytos nesivadovaujant Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija. Pavaldžių įstaigų neįgyvendintos rekomendacijos nurodytos rekomendacijų įgyvendinimo plane, pateiktame ministerijai 2009-05-06 raštu Nr. S-(50-1.10.1)-897 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

Mes pažymime Ministerijos pažangą, vykdamas audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus: rengiamos Strateginio planavimo tvarkos aprašo pataisos dėl tarpinstitucinių programų stebėsenos ir koordinavimo; ministerija ėmėsi veiksmų dėl pavaldžių įstaigų, įsteigtų kartu su savivaldybėmis, steigėjo funkcijų perdavimo ar šių įstaigų pertvarkymo; parengė metinę ataskaitą „Išlaidų sąmatos vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo sąskaitų likučių iššifravimas 2008-12-31“, pagal kurios duomenis atliko pavaldžių įstaigų balanso sąskaitų likučių analizę; patobulino pavedimo įvykdymo ataskaitą ir įstaigas, dalyvaujančias įgyvendinant Ministerijos programas, informavo apie pakeistą atsiskaitymo formą; Ministerijos vidaus audito skyrius atliko auditą 27 įstaigose, minėtose Valstybės kontrolės rašte. Taip pat pažymėtina, kad pavaldžios įstaigos ištaisė dalį klaidų, kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir buvo nustatytos atliekant 2008 metų devynių mėnesių ir metinės finansinės atskaitomybės vertinimą.

Ministerija po ataskaitos projekto pateikimo įvykdė jame nurodytas rekomendacijas: pavaldžioms įstaigoms, 2008 m. biudžeto lėšas panaudojusioms ateinančių laikotarpių išlaidoms dengti, sumažino 2009 m. valstybės biudžeto asignavimus; įpareigojo pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas.

Ministerija vykdė rekomendacijas dėl faktinių išlaidų apskaitos, patobulindama pavedimo įvykdymo ataskaitą, ėmėsi priemonių, kad pavaldžių įstaigų finansinės ataskaitos būtų teisingos, tačiau šios priemonės buvo nepakankamos, nes ne visos klaidos, turėjusios įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir biudžeto asignavimų naudojimui, buvo ištaisytos, todėl, atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus ir ištaisytas klaidas po metinių ataskaitų ir ataskaitos projekto pateikimo, rekomenduojame:

- sudaryti lėšų naudojimo sutartis, skiriant lėšas nepavaldžioms įstaigoms (religinių bendruomenių ir bendrijų mokykloms);

- paskirti atsakingus asmenis, kurie užtikrintų faktinių išlaidų pagrindimą tinkamais apskaitos dokumentais, tikrintų, ar pavedimų vykdytojai pateikia pakankamą ir teisingą informaciją apie lėšų panaudojimą;
- nustatyti stebėjimo procedūras, paskiriant atsakingus asmenis kontroliuoti ministerijos ir pavaldžių įstaigų lėšų panaudojimą pagal paskirtį ir patvirtintą sąmatą, įpareigojant atsakingus asmenis kontroliuoti patirtų išlaidų apskaitos teisingumą;
- įpareigoti pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas turto, atsargų, pinigų, pajamų, kompensuotų nuompinigių, išlaidų, finansavimo, atsiskaitymų sąskaitose, kelti pavaldžių įstaigų apskaitos darbuotojų kvalifikaciją;
- vykdyti stebėseną, kad pavaldžios įstaigos visas gautas pajamas pervestų į valstybės biudžetą;
- surinkti papildomą informaciją iš pavaldžių įstaigų arba įvertinti jų apskaitos registrus, nurodyti, kokius duomenis pavaldžios įstaigos turėtų pateikti aiškinamuosiuose raštuose, kad būtų galima nustatyti balanso sąskaitų likučius pagal atitinkamus finansavimo šaltinius, ir remiantis šia informacija atlikti pavaldžių įstaigų teikiamų finansinių ataskaitų analizę, siekiant įsitikinti jų finansinių ataskaitų teisingumu;
- spręsti klausimą dėl paramos fondų pertvarkymo ar reorganizavimo ir finansavimo teisės aktų nustatyta tvarka;
- vykdyti stebėseną, kad biudžeto asignavimai būtų naudojami programų vykdymo tikslams ir ataskaitiniais biudžetiniais metais patirtoms išlaidoms dengti;
- įpareigoti pavaldžias įstaigas likviduoti skolas ir gražinti į valstybės biudžetą darbo užmokestį, išmokėtą nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais;
- nutraukti pavaldžių įstaigų veiklą, nesusijusią su jų atliekamomis funkcijomis, ir užtikrinti, kad pavaldžių įstaigų biudžeto asignavimai nebūtų naudojami fizinių ir juridinių asmenų patirtoms komunalinių paslaugų išlaidoms dengti;
- vykdyti pavaldžių įstaigų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.

Esant sunkiai ekonominei situacijai siūlytume ieškoti ekonomiškesnių būdų informacijos sklaidai, taupiau naudoti biudžeto asignavimus, sugriežtinus komandiruočių tikslingumo kontrolę. Siekdama užtikrinti skaidrų ir racionalų biudžeto asignavimų naudojimą, ministerija turėtų parengti autorinio atlyginimo dydžio nustatymo kriterijus, užtikrinti, kad įstaigų darbuotojams už papildomus darbus būtų mokamos priemokos, o ne autorinis atlyginimas. Siekiant kontroliuoti biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumą ir tikslingumą, siūlytume kaupti ir analizuoti informaciją apie ministerijos ir pavaldžių įstaigų vykdytų ES finansinės paramos projektų pripažintas netinkamas išlaidas. Taip pat siūlome siekti konstruktyvios ministerijos ir pavaldžių įstaigų

darbuotojų komunikacijos, kuri padėtų pavaldžioms įstaigoms spręsti iškilusias apskaitos, lėšų naudojimo ir kt. problemas.

Pridedame rekomendacijų įgyvendinimo planą (2 priedas).

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyresnioji valstybinė
auditorė

Eglė Merkininkienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

1 lentelė.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Istaiga</i>	<i>Antraštė</i>	<i>Registracijos data</i>	<i>Dokumento numeris</i>
1.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams išlaidų poreikio planavimo	2008-09-26	S-(50-1.10.1)-1777
2.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl vidaus kontrolės sistemos vertinimo	2008-11-18	S-(50-1.10.1)-2122
3.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-16	S-(50-1.10.1)-2332
4.	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-05-06	S-(50-1.10.1)-897

2 lentelė.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Istaiga</i>	<i>Antraštė</i>	<i>Registracijos data</i>	<i>Dokumento numeris</i>
1.	Klaipėdos kolegija	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-24	S-(50-1.10.1)-2186
2.	Marijampolės kolegija	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-26	S-(50-1.10.1)-2201
3.	Panevėžio kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-12	S-(50-1.10.1)-2299
4.	Stasio Šalkauskio kolegija	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-26	S-(50-1.10.1)-2200
5.	Žemaitijos kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-12	S-(50-1.10.1)-2300
6.	Alytaus dailiųjų amatų mokykla	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-25	S-(50-1.10.1)-2193
7.	Biržų politechnikos mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-12	S-(50-1.10.1)-2308
8.	Druskininkų amatų mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-04	S-(50-1.10.1)-2236
9.	Klaipėdos laivininkų mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-12	S-(50-1.10.1)-2298
10.	Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-24	S-(50-1.10.1)-2187
11.	Šeduvos technologijų ir verslo mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-08	S-(50-1.10.1)-2264
12.	VšĮ Daugų technologijos ir verslo mokykla	Dėl devynių mėnesių finansinės atskaitomybės vertinimo	2008-11-25	S-(50-1.10.1)-2194
13.	Lietuvos Br. Oškinio vaikų aviacijos mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-05	S-(50-1.10.1)-2243
14.	Nacionalinė M. K. Čiurlionio metų mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-09	S-(50-1.10.1)-2277
15.	Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-15	S-(50-1.10.1)-2314
16.	Utenos regioninis profesinio mokymo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2008-12-11	S-(50-1.10.1)-2285
17.	Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-09	S-(50-1.11)-526
18.	Lietuvos mokinių informavimo ir techninės kūrybos centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-06	S-(50-1.11)-684
19.	Jonavos politechnikos mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-09	S-(50-1.11)-525

20.	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-17	S-(50-1.11)-560
21.	Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-17	S-(50-1.11)-561
22.	Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-12	S-(50-1.11)-532
23.	Nacionalinis egzaminų centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-06	S-(50-1.11)-680
24.	Švietimo plėtotės centras	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-14	S-(50-1.11)-728
25.	Kauno statybininkų mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-17	S-(50-1.11)-562
26.	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-27	S-(50-1.11)-623
27.	Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-31	S-(50-1.11)-644
28.	Šiaulių kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-03-17	S-(50-1.11)-567
29.	Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-02	S-(50-1.11)-664
30.	Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-02	S-(50-1.11)-671
31.	Žeimelio žemės ūkio mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-10	S-(50-1.11)-722
32.	Pajūrio žemės ūkio mokykla	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-21	S-(50-1.11)-786
33.	Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2009-04-21	S-(50-1.11)-785

3 lentelė. NUSTATYTI KASINIŲ IR FAKTINIŲ IŠLAIDŲ APSKAITOS NEATITIKIMAI

Eil. Nr.	Nustatytos klaidos ir neatitikimai	Kasinės išlaidos (Tūkst. Lt)			Faktinės išlaidos (Tūkst. Lt)		
		Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti	Padidinta	Sumažinta	Negalime patvirtinti
1	Švietimo ir mokslo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos apskaitė faktines išlaidas, nepagrįstas apskaitos dokumentais						7999,4
2	Ministerija neteisingai naudojo asignavimus, skirtus pervesti nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams (2.2.1.1.1.31 str.) Kitų paslaugų pirkimo išlaidoms (2.2.1.1.1.30 str.) Skirdama pavaldžioms įstaigoms kitų paslaugų išlaidoms (2.2.1.1.1.30 str.) Neteisingai skyrė pavaldžiai įstaigai kitų paslaugų (2.2.1.1.1.30 str.) asignavimus Nepriklausomų ekspertų apmokėjimo išlaidoms (2.2.1.1.1.17 str.) Neteisingai naudojo asignavimus, skirtus komandiruotėms (2.2.1.1.1.11 str.) Ne ministerijos darbuotojų komandiruočių išlaidoms (2.2.1.1.1.30 str.)	148,0 324,0 79,0 3,9	 148,0 324,0 79,0 3,9	3 422,3	148,0 324,0 79,0 3,9	 148,0 324,0 79,0 3,9	3 422,3
3	Neteisingai naudojo asignavimus skirtus darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui (2.1.1 str.) Ne įstaigos darbuotojų darbo užmokesčiui, egzaminų komisijų narių darbo apmokėjimui (2.2.1.1.1.17, 2.2.1.1.1.30 arba 2.2.1.1.1.31 str.) Švietimo ir mokslo ministerija Socialinės paramos išlaidoms (2.7.3 str.) Lietuvos jaunųjų gamtininkų centras Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija Jonavos politechnikos mokykla Kitų paslaugų išlaidoms (2.2.1.1.1.30 str.) Klaipėdos verslo ir technologijų kolegija Egzaminų vertintojų darbo apmokėjimo išlaidoms (2.2.1.1.1.17 arba 2.2.1.1.1.30 str.) Žeimelio žemės ūkio mokykla Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla	5 974,7 65,2	 5 974,7 3,0 25,6 29,2 4,8 0,8 1,8		6 039,9	 5 974,7 3,0 25,6 29,2 4,8 0,8 1,8	
4	Neteisingai naudojo asignavimus, skirtus kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.): Ilgalaikio turto einamojo remonto išlaidoms (2.2.1.1.1.15 str.) Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla Ilgalaikio turto kūrimo ir įsigijimo išlaidoms (3.1.1. str.) Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija Kvalifikacijos kėlimo išlaidoms (2.2.1.1.1.16 str.) Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla Transporto išlaikymo išlaidoms (2.2.1.1.1.6 str.)	9,4	 4,7 1,5 2,4	100,0	9,4	 4,7 1,5 2,4	96,7

	Kauno statybininkų mokykla <i>Samdomų ekspertų apmokėjimo išlaidoms dengti (2.2.1.1.1.17 str.)</i> Švietimo plėtotės centras Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras <i>Kitų prekių įsigijimo išlaidoms (2.2.1.1.1.10 str.)</i> Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras Neteisingai naudojo ilgalaikio turto einamajam remontui skirtus asignavimus (2.2.1.1.1.15 str.) <i>Ilgalaikio turto kūrimo ir įsigijimo išlaidoms (3.1.1. str.)</i> Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	35,4	0,8 35,4	84,0 643,1 160,3	35,4	0,8 35,4	84,0 642,2 160,3
5	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla asignavimus, skirtus kitoms paslaugoms naudojo ilgalaikio turto remonto (2.2.1.1.1.15 str.), spaudinių (2.2.1.1.1.8 str.) išlaidoms, asignavimus ryšiams (2.2.1.1.1.5 str.) ir komandiruotėms (2.2.1.1.1.11 str.) – el. energijos išlaidoms (2.2.1.1.1.4 str.), be to dalis apskaitos registre nurodytų išlaidų str. nesutapo su Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitos (Forma Nr.2) duomenimis			197,0			150,0
6	Jonavos politechnikos mokykla asignavimus, skirtus kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.) ir spaudiniams (2.2.1.1.1.8 str.) naudojo kitų prekių (2.2.1.1.1.10 str.) išlaidoms dengti, asignavimus spaudiniams (2.2.1.1.1.8 str.) ir kvalifikacijai kelti (2.2.1.1.1.16 str.) – kitoms paslaugoms (2.2.1.1.1.30 str.), asignavimus, skirtus kitoms prekėms (2.2.1.1.1.10 str.) – ilgalaikio turto įsigijimo išlaidoms (3.1.1.str.)			255,0			252,8
7	Nacionalinis egzaminų centras <i>kitų paslaugų (ne įstaigos darbuotojų apgyvendinimo) išlaidas neteisingai apskaitė komandiruočių straipsnyje; ekspertinio vertinimo išlaidas neteisingai apskaitė kitų paslaugų ir asignavimų valdytojo pervedamų lėšų nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti straipsniuose. Dėl šių priežasčių: 2.2.1.1.1.11 str. kasinės ir faktinės išlaidos padidintos 2.2.1.1.1.31 str. kasinės ir faktinės išlaidos padidintos 2.2.1.1.1.17 ir 2.2.1.1.1.30 straipsnių išlaidų negalime patvirtinti</i>	161,4 1715,8		697,1	161,4 1715,8		695,3

8	<p>Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla <i>nevedė kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registrų, kitoms paslaugoms skirtus asignavimus naudojo ilgalaikio turto einamojo remontui (2.2.1.1.1.15 str.), transporto išlaidoms (2.2.1.1.1.6 str.), kitų prekių pirkimui (2.2.1.1.1.10 str.)</i></p> <p>Lietuvos B. Oškinio vaikų aviacijos mokykla <i>nevedė socialinio draudimo (2.1.2.1.1.1 str.), prekių ir paslaugų naudojimo (2.2.1. str.) faktinių išlaidų apskaitos registrų</i></p> <p>Kauno statybininkų mokykla <i>faktinių išlaidų apskaitos netvarkė pagal programas, , faktinių ir kasinių išlaidų apskaitos registrų duomenys nesutapo su Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitos (Forma Nr.2) duomenimis</i></p> <p>Pajūrio žemės ūkio mokyklos <i>faktinių išlaidų apskaitos registro ir darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščių duomenys nesutapo (2.1.1.1.1); neapskaitė nurašytų maisto produktų faktinių išlaidų (2.2.1.1.1.10)</i></p>			2948,1			3008,1
9	<p><i>Pajamų, gautų už suteiktas paslaugas, nepervedė į biudžetą, o naudojo atsiskaitymams su tiekėjais, taip sumažindamos Specialiosios švietimo plėtros programos (7.81) kasines ir faktines išlaidas</i></p> <p>Pajūrio žemės ūkio mokykla</p> <p>Kauno statybininkų mokykla</p> <p>Žeimelio žemės ūkio mokykla</p> <p>Švietimo plėtotės centras</p> <p>Jonavos politechnikos mokykla</p> <p>Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla</p> <p>Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla</p> <p>Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“</p>		5,4 2,6 27,0 37,6 24,6 61,3 3,7 11,9		5,4 2,6 27,0 37,6 24,6 61,3 3,7 11,9		
10	<p><i>Ministerija ir jai pavaldžios įstaigos avansu apmokėjo socialinio draudimo įmokas, mokėjimų nepagrindę apskaitos dokumentais.</i></p>	86,4					

4 lentelė. SUVESTINIAME IŠLAIDŲ SĄMATŲ VYKDYMO 2008-12-31 BALANSE NUSTATYTI NEATITIKIMAI, TURĖJĘ ĮTAKOS FINANSINĖMS ATASKAITOMS

Eil. Nr.		JPM	VKPM	KSM	KMAIK	PPVM	PŽŪM	ŽŽŪM	PRTM	VTPMC	KSRM	KTVM	ŠŽŪM	PMMC
1	Aktyvas													
1.1	Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)	-2,7; 37,2		11,1	-59,6									
1.2	Atsargos (060)	6,5												
1.3	Trumpalaikis turtas (070)	2,7		2,6	14,7									
1.4	Budžetinių lėšų sąskaitos (090-100)													
1.5	Pavedimų lėšos (110)	-53,0					-22,0	-0,8	-66,0	4,3	-8,3	-22,1	-35,1	-19,0
1.6	Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)						-32,0	0,8						
1.7	Kitos lėšos (112)	53,0					54,0			-4,3	8,3	22,1	35,1	19,0
1.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)													
1.9	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-0,3	N 15,5	N 15,6	-3,8	-0,9			N 25,5					
1.10	Išlaidos iš biudžeto (200)		N 0			N 21,2	-13,5	-18,9	N 134,7					
1.11	Paskirstytinos išlaidos (210)			-5,1										
1.12	Paslaugų teikimo išlaidos (211)		N 0											
1.13	Pavedimų lėšų išlaidos (214)		N 0						N 155,3					
2	Pasyvas													
2.1	Finansavimas iš biudžeto (230)	6,5	N 32,0	-5,1; N 15,6	8,8		-19,0	-38,6	N 0					
2.2	Finansavimas iš kitų šaltinių (232)	53,0			-8,8		32,0							
2.3	Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)				4,6									
2.4	Ilgalaikio turto fondas (250)				-49,5									
2.5	Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)	2,7		2,6	14,7									
2.6	Budžetinių įstaigų pajamas (400)				-3,8	N 10,3	N 25,8	N 26,7	N 25,5					
2.7	Kompensuoti nuompinigiai (410)		N 8,4					3,5						
2.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)			7,1					N 24,6					
2.9	Atsiskaitymai su biudžetu (173)				2,5				N 28,1					
2.10	Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)	-53,0							N 33,9					
2.11	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-0,3	N 12,0		-2,5	N 25,7	-32,0	-7,0	N 238,5					
2.12	Atitinkamos finansavimo sąskaitos													

<i>Eil. Nr.</i>		<i>LSŠIC</i>	<i>VPMC</i>	<i>LASUC</i>	<i>SŽŪM</i>	<i>VSAM</i>	<i>ŠK</i>	<i>KVTK</i>	<i>LAJM</i>	<i>VMLN</i>	<i>SPPC</i>	<i>MELI</i>	<i>APRC</i>	<i>VTVŽŪM</i>	<i>VTVM</i>
1	Aktyvas														
1.1	Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)							-10,6		-84,4	-13,3				
1.2	Atsargos (060)	-177,4					-8,6	-5,3	-79,9						
1.3	Trumpalaikis turtas (070)	177,4					8,6	15,9	79,9	84,4	13,3				
1.4	Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)			-26,3											
1.5	Pavedimų lėšos (110)		9,9					-2,2; 29,2		-8,8			16,2	-5,7	
1.6	Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)				-8,8	-89,6		2,2; -29,2		-0,8					
1.7	Kitos lėšos (112)		-9,9		8,8	89,6				3,7			-16,2	5,7	
1.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)	-1,5													
1.9	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-0,9					-2,0					147,9		9,6	100,0
1.10	Išlaidos iš biudžeto (200)						-19,1	N 46,5	-0,7	-2,8					
1.11	Paskirstytinos išlaidos (210)														
1.12	Paslaugų teikimo išlaidos (211)														
1.13	Pavedimų lėšų išlaidos (214)														
2	Pasyvas														
2.1	Finansavimas iš biudžeto (230)	-1,5		-26,3			-19,1	-25,2	-0,7	N 0					
2.2	Finansavimas iš kitų šaltinių (232)									2,9					
2.3	Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)						3,5	9,6							
2.4	Ilgalaikio turto fondas (250)						-3,5	-9,6			-13,3				
2.5	Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)	177,4					8,6	15,9	79,9	84,4	13,3				
2.6	Biudžetinių įstaigų pajamas (400)						52,8	N 72,9	N 25,8						
2.7	Kompensuoti nuompinigiai (410)									2,3					
2.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)									-0,5					
2.9	Atsiskaitymai su biudžetu (173)														
2.10	Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)							-2,2		-8,8; N33,2					
2.11	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)	-0,9					-54,8	N 321,9							
2.12	Atitinkamos finansavimo sąskaitos	-177,4					-8,6	-5,3	-79,9						

Eil. Nr.		DŽŪM	ŠMM	Iš viso, tūkst. Lt		
				Sąskaitos likutis didesnis	Sąskaitos likutis mažesnis	Negalime patvirtinti sąskaitos likučio
1	Aktyvas					
1.1	Ilgalaikis materialusis turtas (010-019)			48,3	170,6	
1.2	Atsargos (060)		-388,3	6,5	659,5	
1.3	Trumpalaikis turtas (070)		388,3	787,8		
1.4	Biudžetinių lėšų sąskaitos (090-100)				26,3	
1.5	Pavedimų lėšos (110)	3,7 -2,9		63,3	245,9	
1.6	Lėšos, gautos už prekes ir paslaugas (111)			3,0	160,4	
1.7	Kitos lėšos (112)	-3,7 2,9		302,2	34,1	
1.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)				1,5	
1.9	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)			257,5	7,9	56,6
1.10	Išlaidos iš biudžeto (200)				55,0	202,4
1.11	Paskirstytinos išlaidos (210)				5,1	
1.12	Paslaugų teikimo išlaidos (211)					
1.13	Pavedimų lėšų išlaidos (214)					155,3
2	Pasyvas					
2.1	Finansavimas iš biudžeto (230)			15,3	135,5	47,6
2.2	Finansavimas iš kitų šaltinių (232)			87,9	8,8	
2.3	Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas (020)			17,7		160,7
2.4	Ilgalaikio turto fondas (250)				75,9	
2.5	Trumpalaikio materialiojo turto fondas (260)		388,3	787,8		
2.6	Biudžetinių įstaigų pajamas (400)			52,8	3,8	187,0
2.7	Kompensuoti nuompinigiai (410)			5,8		8,4
2.8	Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas (171)			7,1	0,5	24,6
2.9	Atsiskaitymai su biudžetu (173)			2,5		28,1
2.10	Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176)				64,0	67,1
2.11	Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178)				97,5	598,1
2.12	Atitinkamos finansavimo sąskaitos		-388,3		659,5	

ŽYMĖJIMAI:

JPM – Jonavos politechnikos mokykla
VKPM – Vilniaus komunalinių paslaugų mokykla
KSM – Kauno statybininkų mokykla
KMAIK – Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija
PPVM – Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla
PŽŪM – Pajūrio žemės ūkio mokykla
ŽŽŪM – Žeimelio žemės ūkio mokykla
PRTM – Panevėžio M. Rimkevičaitės technologinė mokykla
VTPMC – Visagino technologijų ir verslo profesinio mokymo centras
KSRM – Kauno statybininkų rengimo centras
KTVM – Kupiškio technologijos ir verslo mokykla
ŠŽŪM – Šilutės žemės ūkio mokykla
PMMC – Profesinio mokymo metodikos centras
LSŠIC – Lietuvos suaugusiųjų švietimo ir informavimo centras
VPMC – Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras
LASUC – Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras
SŽŪM – Simno žemės ūkio mokykla
VSAM – Vilniaus siuvėjų ir automechanikų mokykla
ŠK – Šiaulių kolegija
KVTK – Klaipėdos ir verslo technologijų kolegija
LAJM – Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla
VMLN – Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvių namai“
SPPC – Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras
MELI – Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas
APRC – Alytaus profesinio rengimo centras
VTVŽŪM – Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla
VTVM – Varėnos technologijos ir verslo mokykla
DŽŪM – Dieveniškų žemės ūkio mokykla
ŠMM – LR Švietimo ir mokslo ministerija

„-“ prieš skaičių reiškia, kad likutis šia suma buvo mažesnis
„N“ prieš skaičių reiškia, kad negalime patvirtinti šio likučio teisingumo

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir
 mokslo ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Igyvendinamų rekomendacijų įvykdymo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolimesni veiksmai ¹⁶	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data) ¹⁷
1.	Sudaryti lėšų naudojimo sutartis, skiriant lėšas nepavaldžioms įstaigoms (religinių bendruomenių ir bendrijų mokykloms).	Pavesta spręsti klausimą Švietimo ekonomikos skyriui (K. Markelienė) Teisės skyriui (T. Daukantas)	Iki 2009 m. birželio 30 d.
2.	Paskirti atsakingus asmenis, kurie užtikrintų faktinių išlaidų pagrindimą tinkamais apskaitos dokumentais, tikrintų, ar pavedimų vykdytojai pateikia pakankamą ir teisingą informaciją apie lėšų panaudojimą.	Asmenys, atsakingi už pavedimo įvykdymą ir biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitų (Forma Nr.2) surinkimą, privalo išanalizuoti pateiktus dokumentus ir užtikrinti, kad informacija apie lėšų panaudojimą būtų teisinga. (Ministerijos padalinių vadovai atsakingi už priemonės vykdymą, Buhalterinės apskaitos skyriaus atsakingi darbuotojai). Visos procedūros nustatytos finansų kontrolės taisyklėse (2006-06-01 ministro įsakymas Nr. ISAK-1099)	Nuolat
3.	Nustatyti stebėjimo procedūras, paskiriant atsakingus asmenis kontroliuoti ministerijos ir pavaldžių įstaigų lėšų panaudojimą pagal paskirtį ir patvirtintą sąmatą, įpareigojant atsakingus asmenis kontroliuoti patirtų išlaidų apskaitos teisingumą.	Paskesniąją finansų kontrolę vykdo atitinkamo padalinio vadovas, programos vykdytojas ir Buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojas. (2006-06-01 ministro įsakymas Nr. ISAK-1099).	Nuolat
4.	Įpareigoti pavaldžias įstaigas ištaisyti nustatytas klaidas turto, atsargų, pinigų, pajamų, kompensuotų nuompinigių, išlaidų, finansavimo, atsiskaitymų sąskaitose, kelti pavaldžių įstaigų apskaitos darbuotojų kvalifikaciją.	1. Pavaldžios įstaigos įpareigos ištaisyti audito metu apskaitoje nustatytas klaidas ir netikslumus ir apie tai informuoti ministeriją (2009-05-14 raštas Nr. SR-75-06-18). Pažymos apie rekomendacijų įgyvendinimą pateiktos ministerijai. 2. Organizuoti kvalifikacijos kėlimo seminarą pavaldžių įstaigų finansininkais buhalterinės apskaitos klausimais.	Įvykdyta 2009-05-22 2009 m. III-IV ketvirtis
5.	Vykdyti stebėseną, kad pavaldžios įstaigos visas gautas pajamas pervestų į valstybės biudžetą.	Priimant finansinių ataskaitų rinkinius derinti lėšų sumas gautas už suteiktas paslaugas.	Kas ketvirtį
6.	Surinkti papildomą informaciją iš pavaldžių įstaigų arba įvertinti jų apskaitos registrus, nurodyti, kokius duomenis pavaldžios įstaigos turėtų pateikti aiškinamuosiuose raštuose, kad būtų galima nustatyti balanso sąskaitų likučius pagal atitinkamus finansavimo šaltinius, ir remiantis šia informacija atlikti pavaldžių įstaigų teikiamų finansinių ataskaitų analizę, siekiant įsitikinti jų finansinių ataskaitų	Siekiant įsitikinti teikiamų finansinių ataskaitų teisingumu, nustatyti papildomos informacijos pateikimą (registrų, pažymų, klausimynų ir pan.). Buhalterinės apskaitos skyrius (K. Želudevičienė) Švietimo ekonomikos skyrius (K. Markelienė)	Iki 2009 m. spalio 1 d.

¹⁶ Numatyta audituojamojo subjekto.

¹⁷ Numatyta audituojamojo subjekto.

	teisingumu.		
7.	Operatyviau spręsti klausimą dėl paramos fondų pertvarkymo ar reorganizavimo ir finansavimo teisės aktų nustatyta tvarka.	LR Seimo audito komitete nuspręsta teikti LR Seimui LR viešojo administravimo įstatymo straipsnių pakeitimus. Įsigaliojus minėto įstatymo pakeitimams, paramos fondai bus pertvarkyti.	
8.	Valstybės biudžeto asignavimus naudoti vadovaujantis teisės aktais, programų vykdymo tikslams ir tik ataskaitiniais biudžetinėmis metais patirtoms išlaidoms dengti.	Remiantis Finansų ministerijos raštais, nurodymai pavaldžioms įstaigoms yra siunčiami kiekvienais metais.(pvz: 2009-01-14 raštas Nr. SR-75-06-4)	Įvykdyta 2009-01-14/ Vykdoma nuolat
9.	Įpareigoti pavaldžias įstaigas likviduoti skolas ir gražinti į valstybės biudžetą darbo užmokestį, išmokėtą nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais.	Įstaigos įpareigos teikti siūlymus dėl programos sąmatos tikslinimo išsiskolinimus dengti iš specialiųjų programų. Taip pat įstaigos įpareigos gražinti į valstybės biudžetą neteisėtai išmokėtą darbo užmokestį. Šiuo metu gražinta 2000,- litų.	Iki 2009 m. rugpjūčio 31 d.
10.	Ieškoti galimybių nutraukti pavaldžių įstaigų veiklą, nesusijusią su jų atliekamomis funkcijomis, ir užtikrinti, kad pavaldžių įstaigų biudžeto asignavimai nebūtų naudojami fizinių ir juridinių asmenų patirtoms komunalinių paslaugų išlaidoms dengti.	Ministerija sistemingai rengia LRV nutarimus dėl tokio turto perdavimo savivaldybėms. Ministerija ir ateityje sieks, kad pavaldžios įstaigos perduotų jų funkcijų vykdymui nereikalingą turta, ypač susijusį su fizinių ir juridinių asmenų patirtų komunalinių paslaugų išlaidų padengimu. Turto valdymo skyrius (M.Jakštonienė) Profesinio mokymo skyrius (J. Gaudiešius)	2008-2009m. parengti 7 LR vyriausybės nutarimai
11.	Vykdyti pavaldžių įstaigų rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.	Vidaus audito skyrius (R. Lapinskas) Profesinio mokymo skyrius (J. Gaudiešius)	Nuolat